

Uchwała nr 333/2012-2013
Rady Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
w składzie przewidzianym dla rozstrzygania spraw wskazanych
w ustawach i innych aktach normatywnych oraz w statucie UAM
z dnia 28 maja 2013 r.

w sprawie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr 87/2014-2015 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 10 lutego 2015 r. oraz Uchwałą nr 122/2015-2016 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 333/2012-2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
(tekst jednolity)

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1-4 i ust. 2 ustawy z 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.), § 4 ust. 1, § 8 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. poz. 1370), § 63 ust. 1, § 36 Statutu UAM (uchwała nr 59/2006 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z 19 czerwca 2006 r. - tekst jedn. z 30 listopada 2015 r.), § 7 uchwały nr 126/2010 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie *Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu* oraz uchwały nr 113/2010-2011 Rady Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu w składzie przewidzianym dla rozstrzygania spraw wskazanych w ustawach i innych aktach normatywnych oraz w uchwale nr 113/2010-2011 Wydziału Prawa i Administracji z 22 lutego 2011 r. w sprawie *przyjęcia strategii rozwoju Wydziału Prawa i Administracji UAM na lata 2009-2019 ze zm.*, Rada Wydziału Prawa i Administracji uchwala, co następuje:

Mając na uwadze najwyższą, jakość kształcenia, zgodnie z Misją i Strategią Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Strategią Rozwoju Wydziału Prawa i Administracji, przyjętych na lata 2009-2019, zatwierdza się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Wewnętrzny (Wydziałowy) System Zapewnienia Jakości Kształcenia i zapewnia warunki jego dalszego funkcjonowania.

§ 1

Uchwała określa cel i zakres działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) dla Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, w tym mechanizmy monitorowania, oceny efektywności oraz instrumenty zapewniające doskonalenie tego Systemu, a także skład i zakres działania Wydziałowych Komisji i Zespołów.

§ 2

1. Celem działania Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w szczególności jest:

- 1) podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do zapewnienia kształcenia na najwyższym poziomie we wszystkich formach i poziomach kształcenia studiów prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji,
- 2) monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia oraz podejmowanie działań doskonalących ten proces – weryfikujących i naprawczych,
- 3) podejmowanie działań służących podnoszeniu kwalifikacji kadry dydaktycznej i naukowej,
- 4) podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia niezbędnych zasobów materialnych Wydziału,
- 5) informowanie o jakości kształcenia prowadzonych studiów.

2. Działanie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia ma charakter ciągły i systematyczny, z zaangażowaniem w realizację jego zadań nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów oraz pracowników administracyjnych Wydziału Prawa i Administracji.

§ 3

Zakres działania Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje w szczególności:

- 1) analizę zasad rekrutacji studentów, uczestników studiów doktoranckich, słuchaczy studiów podyplomowych,
- 2) analizę, ocenę i doskonalenie efektów kształcenia oraz programów studiów realizowanych dla studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz studiów trzeciego stopnia i studiów podyplomowych,
- 3) dążenie do jak najszerszego włączenia interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych we współtworzenie i ocenę efektów kształcenia i programów studiów, w procesie budowania wysokiej kultury jakości kształcenia,
- 4) analizę i ocenę poziomu naukowego nauczycieli akademickich Wydziału,
- 5) analizę i ocenę zasobów materialnych Wydziału, w tym infrastruktury techniczno-organizacyjnej procesu kształcenia,
- 6) stałe monitorowanie i doskonalenie systemu informacyjnego, z zachowaniem ochrony danych osobowych,
- 7) podejmowanie działań na rzecz doskonalenia instrumentów weryfikacji i oceny działań korygujących, naprawczych i doskonalących,
- 8) identyfikowanie efektów kształcenia na rynku pracy, przez monitorowanie losów absolwentów.

§ 4

1. Warunki i tryb **rekrutacji** kandydatów dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów jednolitych prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji, z uwzględnieniem formy studiów, określa uchwała Senatu UAM w sprawie rekrutacji na pierwszy rok studiów, stosownie do wniosku, podjętego przez Radę Wydziału Prawa i Administracji w formie uchwały.

2. Rada Wydziału Prawa i Administracji przy określaniu zasad rekrutacji i limitów przyjęć kieruje się przede wszystkim:

1) zachowaniem spójności warunków rekrutacji z efektami kształcenia, uchwalonymi dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia,

2) potencjałem kadry dydaktycznej,

3) zasobami lokalowymi i techniczno-organizacyjnymi.

3. Rada Wydziału określa zasady rekrutacji i limity przyjęć kandydatów na studia doktoranckie kierując się:

1) warunkami przyjęcia na studia doktoranckie, określonymi uchwałą Rady Wydziału,

2) potencjałem kadry dydaktycznej posiadającej tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego,

3) ograniczeniem liczby kandydatów, nad którymi może sprawować opiekę naukową promotor lub promotor pomocniczy.

4. Rada Wydziału określa zasady rekrutacji i limity przyjęć na studia podyplomowe, kierując się:

1) obszarem kształcenia, z którym związany jest co najmniej jeden kierunek studiów prowadzony przez Wydział Prawa i Administracji,

2) potencjałem kadry dydaktycznej,

3) zasobami lokalowymi i techniczno-organizacyjnymi.

§ 5

1. Dla osiągnięcia **efektów kształcenia i realizacji programów studiów** dla każdego z kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji, z uwzględnieniem form i poziomów kształcenia, oraz dla studiów doktoranckich i podyplomowych, programy kształcenia i plany studiów, począwszy od roku akademickiego 2012/2013 są realizowane zgodnie z treścią przyjętą uchwałami Rady Wydziału, a w zakresie efektów kształcenia nadto zatwierdzonymi, w drodze uchwały, przez Senat UAM.

2. Dla realizacji celu, określonego w ust. 1, prowadzący zajęcia dydaktyczne, bez względu na formę i poziom kształcenia, może do końca każdego roku akademickiego dokonać przeglądu celów kształcenia, treści oraz metod kształcenia i metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych oraz przekazać Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wnioski z niego płynące. Prowadzący zajęcia dydaktyczne mogą zgłaszać również swoje propozycje dotyczące kierunkowych efektów kształcenia oraz programów studiów.

3. Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia do końca października każdego roku może zwrócić się do właściwej dla danego kierunku/kierunków studiów Rady Programowej z prośbą o dokonanie oceny dotychczasowych efektów kształcenia oraz programu studiów.

4. Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia może przekazać do końca grudnia każdego roku Zespołowi ds. Oceny Jakości Kształcenia swoje stanowisko, opracowane na podstawie wniosków, o których mowa w ust. 2 oraz ocen, o których mowa w ust. 3, w zakresie proponowanych zmian efektów kształcenia i programów studiów.

5. Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia do końca stycznia danego roku akademickiego opiniuje, z zastrzeżeniem ust. 4, projekt zakładanych zmian efektów kształcenia lub programu studiów przedłożonych przez Zespół ds. Programu Studiów, o którym mowa w ust. 12, i przekazuje je samorządowi studentów, a w odniesieniu do studiów doktoranckich samorządowi doktorantów. Niezajęcie stanowiska przez organy samorządu studentów lub doktorantów w ciągu 14 dni uznaje się za wyrażenie pozytywnej opinii proponowanych zmian.

6. Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia do końca lutego danego roku akademickiego może przekazać Radzie Wydziału propozycję zmian wraz z opiniami samorządu studentów, a w odniesieniu do studiów doktoranckich samorządu doktorantów.

7. Rada Wydziału może podjąć do końca marca danego roku akademickiego uchwałę w przedmiocie propozycji zmiany efektów kształcenia oraz może przekazać ją Senatowi UAM. W przypadku gdy zmiany proponowane przez Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia nie pociągają za sobą konieczności zmiany efektów kształcenia Rada Wydziału podejmuje uchwałę w sprawie zmian w programie studiów, po uprzednim ich przedstawieniu przez Dziekana na otwartym posiedzeniu Rady Wydziału.

8. Rada Wydziału po uchwaleniu przez Senat zmian efektów kształcenia dostosowuje do nich program studiów.

9. Uchwały Rady Wydziału w sprawie zmian w programie studiów są podejmowane do końca czerwca danego roku akademickiego i podlegają publikacji na stronie internetowej Wydziału.

10. Uchwały, o których mowa w ust. 9, stanowią podstawę organizacji procesu kształcenia studentów przyjętych na studia w kolejnym roku akademickim.

11. Niezależnie od aktualizacji efektów kształcenia i programów studiów dokonywanej przez Zespoły ds. Programów Studiów, aktualizacji podlegają sylabusy przedmiotów. Za aktualizację sylabusów przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego odpowiedzialni są prowadzący zajęcia dydaktyczne .

12. Dla nowo tworzonych kierunków studiów oraz studiów prowadzonych a wymagających doskonalenia programów kształcenia, z zastrzeżeniem § 5 ust. 5, efekty kształcenia oraz program studiów opracowują Zespoły ds. Programów studiów, powołane zarządzeniem Dziekana.

13. 1. Dla każdego kierunku studiów prowadzonego na Wydziale Prawa i Administracji powołuje się Zespół ds. Programu Studiów. Skład każdego Zespołu tworzą:

- 1) kierownik studium, lub inna osoba kierująca pracą Zespołu,
- 2) przedstawiciele samodzielnych nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale,
- 3) adiunkt będący pracownikiem Wydziału,
- 4) przedstawiciel samorządu studentów Wydziału.

2. Osoby tworzące Zespoły, o którym mowa w ust. 1, powołuje Dziekan Wydziału. Dziekan z urzędu wchodzi w skład Zespołów.

3. Do zakresu Zespołu ds. Programu Studiów w szczególności należy:

- 1) opracowywanie projektu programu kształcenia dla określonego nowo tworzonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia,
- 2) opracowywanie projektów doskonalących programy kształcenia dla studiów prowadzonych na Wydziale.

4. W realizacji zadań Zespół ds. Programu Studiów współpracuje z Zespołem ds. Oceny Jakości Kształcenia.

14. Dla sprawdzenia poprawności zakładanych efektów kształcenia objętych sylabussem dla każdego modułu przez ich odniesienie do efektów kształcenia przyjętych dla danego kierunku studiów służy matryca efektów kształcenia, której wzór określa Dziekan w drodze zarządzenia.

§ 6

1. Za prawidłową realizację procesu kształcenia dla danego kierunku studiów, z uwzględnieniem poziomu kształcenia i formy studiów, w tym warunków kształcenia na odległość, są odpowiedzialni właściwi Prodziekani. Za prawidłowy dobór kadry dydaktycznej do prowadzonych zajęć są odpowiedzialni kierownicy katedr/zakładów/pracowni.

2. Dla zapewnienia najwyższej jakości kształcenia przeprowadzane są hospitacje. Hospitacje zajęć dydaktycznych doktorów habilitowanych, adiunktów, starszych wykładowców i doktorantów przeprowadzają co najmniej raz na dwa lata, a profesorów co najmniej raz na cztery lata właściwi kierownicy Katedr/Zakładów/Pracowni lub delegowane przez nich osoby spośród nauczycieli akademickich danej Katedry/Zakładu/Pracowni posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. W przypadku zajęć dydaktycznych prowadzonych przez kierowników Katedr/Zakładów/Pracowni hospitacje przeprowadzają: właściwi Kierownicy Studiów nie pełniący funkcji Prodziekana. W przypadku zbiegu pełnionych funkcji Dziekana lub Prodziekana z kierowaniem katedrą/zakładem hospitacje przeprowadza wyznaczona/wyznaczone przez Kierownika Studiów osoba/osoby spośród „samodzielnych” nauczycieli akademickich Wydziału.

3. Z przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół hospitacji, stanowiący załącznik do zarządzenia Dziekana Wydziału.

4. Kierownicy Katedr/Zakładów/Pracowni przekazują protokoły hospitacji właściwym Prodzeakanom ds. Studiów do końca czerwca każdego roku. Hospitacje pracowników podlegających ocenie okresowej przeprowadza się do końca marca.

5. Prodziekani ds. Studiów po dokonaniu oceny protokołów hospitacji przekazują je wraz z informacją zawierającą zalecenia i wnioski Zespołowi ds. Zapewnienia Jako-

ści Kształcenia do końca września każdego roku. Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na tej podstawie sporządza zbiorczy protokół.

6. Prodziekani ds. Studiów oraz Kierownicy Katedr/Zakładów/Pracowni weryfikują na bieżąco wdrażanie zaleceń i wniosków wpływających z przeprowadzonych hospitacji.

7. Wyniki hospitacji są uwzględniane przy dokonywaniu okresowej oceny nauczycieli akademickich.

8. Nauczyciele akademicy podlegają ponadto ocenie studentów, w formie anonimowej ankiety, przeprowadzanej w systemie informatycznym:

- 1) Uczelni - na podstawie ankiety wprowadzonej uchwałą Senatu, przeprowadzanej jednokrotnie w danym roku akademickim,
- 2) Wydziału - na podstawie ankiety wprowadzonej uchwałą Rady Wydziału, przeprowadzanej dwukrotnie, po każdym cyklu zakończonych zajęć dydaktycznych w danym roku akademickim.

9. Analizy wyników ankiet przeprowadzanych w systemie informatycznym Uczelni dokonuje Biuro Jakości Kształcenia, zgodnie z odrębnymi przepisami.

10. Analizy wyników ankiet przeprowadzanych w systemie informatycznym Wydziału dokonuje Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, kierując się poprawą jakości kształcenia i jego doskonaleniem, przy zachowaniu ochrony danych osobowych, a także przekazuje się je kierownikom Katedr/zakładów oraz Komisji oceniającej pracowników.

§ 7

1. **Weryfikację zakładanych efektów kształcenia** na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz studiach jednolitych zapewniają: system oceny prac zaliczeniowych i egzaminów, system weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku praktyk zawodowych, proces dyplomowania oraz system monitorowania karier zawodowych na rynku pracy.

2. Dla oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uwzględnia się również wyniki zdawalności na aplikacje prawnicze, oceny formułowane przez studentów w ankietach, oceny zawarte w rankingach pracodawców oraz oceny interesariuszy zewnętrznych

3. Forma zaliczenia przedmiotu oraz kryteria oceny końcowej są wprowadzane do opisu modułu przedmiotu (sylabus) zamieszczonego na stronie internetowej Wydziału. Zakres wymagań oraz zasady weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów powinny zapewniać przejrzystość i obiektywizm ocen.

4. Nadzór ogólny i weryfikacja osiągnięć studentów w każdym roku akademickim należy do właściwych Prodziekanów Studiów.

5. Właściwi Prodziekani dokonują na bieżąco analizy i oceny działań służących doskonaleniu efektów kształcenia uwzględniając wszystkie czynniki mające wpływ na

jakość kształcenia, monitorowanie i aktualizację programów kształcenia, w tym planów studiów, zasad oceniania studentów oraz weryfikację efektów kształcenia.

6. Za jakość kształcenia w zakresie realizowanych modułów (przedmiotów) przez Katedry/Zakłady/Pracownie, a także za prawidłową realizację działań inicjowanych przez Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia są odpowiedzialni kierownicy tych jednostek.

7. Podejmowaniu działań korygujących, naprawczych i doskonalących jakość kształcenia służy dokonywana corocznie ewaluacja jakości kształcenia dla prowadzonych na Wydziale kierunków studiów. Materiały do ewaluacji przygotowuje wydziałowy koordynator ds. Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS). W opracowywaniu materiałów służących ewaluacji wydziałowy koordynator USOS współpracuje z pracownikami administracyjnymi dziekanatów obsługujących poszczególne kierunki studiów.

§ 8

1. **Praktyki studenckie** są realizowane na kierunkach studiów pierwszego stopnia oraz kierunku studiów jednolitych, jeżeli plany tych studiów przewidują ich odbywanie, zgodnie z uchwałą Rady Wydziału w sprawie regulaminu praktyk studenckich.

2. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad praktykami należy do powołanych przez Dziekana pełnomocników ds. praktyk studenckich. Nadzór ogólny sprawuje Prodziekan ds. studiów stacjonarnych.

3. Do pełnomocników ds. praktyk należy również zaliczanie praktyki zrealizowanej przez studenta na podstawie dzienniczka praktyk lub opinii z miejsca odbywania praktyk, pod warunkiem że mogą stwierdzić, iż student osiągnął zakładane dla danej praktyki efekty kształcenia. W sytuacjach spornych decyzję, po zasięgnięciu opinii Zespołu ds. Praktyk, podejmuje Prodziekan ds. Studiów.

4. Tworzy się Zespół ds. Praktyk, w skład którego wchodzi:

- 1) trzech adiunktów zatrudnionych na Wydziale, w tym koordynator, po jednym adiunkcie dla każdego z dwóch kierunków studiów,
- 2) przedstawiciel samorządu studentów Wydziału.

5. Osoby tworzące skład Zespołu ds. Praktyk Studenckich powołuje Dziekan Wydziału.

6. Do zakresu działania Zespołu ds. Praktyk w szczególności należy:

- 1) sprawowanie pieczy nad prawidłowym przebiegiem praktyk,
- 2) dokonywanie oceny organizacji praktyk studenckich,
- 3) występowanie do Dziekana Wydziału z inicjatywą zawarcia stałych porozumień w sprawie prowadzenia praktyk studenckich przez instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego właściwe dla danego kierunku studiów,
- 4) przeprowadzanie corocznie do końca września analizy zakładanych i uzyskanych efektów kształcenia z realizacji praktyk studenckich, i formułowanie zaleceń, wniosków, przedstawianych Zespołowi ds. Oceny Jakości Kształcenia najpóźniej do końca października każdego roku, w celu ich

- wdrożenia,
- 5) przedkładanie Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, najpóźniej do końca grudnia następnego roku akademickiego, wyników dokonanej oceny i analizy,
 - 6) współpraca z Biurem Karier dla oceny zbieżności projektowanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,

7. Posiedzenia Zespołu ds. Praktyk są protokołowane.

§ 9

1. **Procesem dyplomowania** objęte są prowadzone na Wydziale kierunki studiów: pierwszego stopnia dla których program kształcenia przewiduje prace licencjackie, drugiego stopnia oraz studia jednolite.
2. Podstawę dla organizowania procesu dyplomowania oraz przebiegu egzaminów dyplomowych stanowią postanowienia regulaminu studiów, uchwała Rady Wydziału, oraz zarządzenie Dziekana Wydziału.
3. Kierujący pracami dyplomowymi dążą do zapewnienia najwyższej jakości przygotowywanych przez studentów prac (licencjackich, magisterskich), przy zachowaniu spójności tematyki pracy dyplomowej z zainteresowaniami studenta oraz kierunkiem studiów.
4. Tworzy się Zespół ds. Oceny Prac Dyplomowych, w skład którego wchodzi:
 - 1) nauczyciele akademicki z tytułem profesora,
 - 2) nauczyciele akademicki ze stopniem naukowym doktora habilitowanego - odpowiednio po dwie osoby dla każdego z prowadzonego na Wydziale kierunku studiów.
5. Osoby tworzące skład Zespołu ds. Oceny Prac Dyplomowych powołuje Dziekan Wydziału.
6. Zespół ds. Oceny Prac Dyplomowych na pierwszym posiedzeniu wybiera ze swego grona Przewodniczącego, zwykłą większością głosów.
7. Do zakresu działania Zespołu ds. Oceny Prac Dyplomowych w szczególności należy:
 - 1) dokonywanie przez każdego członka Zespołu, w każdym roku akademickim, oceny pod względem merytorycznym i formalnym co najmniej pięciu, losowo wybranych, prac dyplomowych dla każdego kierunku studiów,
 - 2) dokonywanie analizy zebranych ocen,
 - 3) przedkładanie przez przewodniczącego Zespołu ds. Oceny Prac Dyplomowych Zespołowi ds. Oceny Jakości Kształcenia sporządzonego raportu z dokonanych ocen, najpóźniej do końca listopada następnego roku akademickiego. O uzyskanych wynikach oceny Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia informuje Zespół ds. Jakości Kształcenia.

8. Posiedzenia Zespołu ds. Oceny Prac Dyplomowych są protokołowane. Informacja o wynikach oceny prac dyplomowych przedstawiana jest na posiedzeniu Rady Wydziału przez Przewodniczącego Zespołu.

9. Dziekan i właściwi Prodziekani podejmują działania przeciwdziałające plagiatom prac dyplomowych.

10. Osoby tworzące skład Zespołu ds. Oceny Prac Dyplomowych nie mogą tej funkcji łączyć z uczestnictwem w powoływanych na Wydziale komisjach konkursowych na najlepszą pracę dyplomową.

§ 10

1. Prowadzone na Wydziale Prawa i Administracji **studia doktoranckie** stwarzają warunki do:

- 1) realizacji programu studiów trzeciego stopnia (studiów doktoranckich),
- 2) realizacji praktyk zawodowych,
- 3) prowadzenia samodzielnych badań naukowych,
- 4) współpracy naukowej w zespołach badawczych, w tym również międzynarodowych,
- 5) uczestnictwa w życiu naukowym w kraju i zagranicą,
- 6) przygotowania publikacji naukowych oraz rozprawy doktorskiej.

2. Wydział organizuje i realizuje programy studiów doktoranckich dla:

- 1) uczestników przyjętych na studia doktoranckie począwszy od roku akademickiego 2012/2013 w oparciu o efekty kształcenia, uchwalone przez Radę Wydziału zgodnie z wytycznymi uchwały Senatu, oraz programy studiów uchwalone przez Radę Wydziału,
- 2) uczestników przyjętych na studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2012/2013 na dotychczasowych zasadach do czasu ich zakończenia, zgodnie z programami tych studiów.

3. Doktoranci dokonują oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich w formie anonimowej ankiety, wprowadzonej uchwałą Rady Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów. Anonimowa ankieta może być przeprowadzana w systemie informatycznym Wydziału.

4. Analizy wyników ankiet dokonuje Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia kierując się doskonaleniem jakości kształcenia, przy zachowaniu ochrony danych osobowych.

5. Wydział stwarza doktorantom studiów stacjonarnych i niestacjonarnych warunki realizacji praktyk zawodowych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych lub uczestniczenia w nich, w wymiarze godzin przewidzianym programem kształcenia.

6. Oceny realizacji programu studiów doktoranckich dokonuje kierownik studiów doktoranckich, powołany uchwałą Rady Wydziału, po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

7. Do zadań kierownika studiów doktoranckich należy również bezpośredni nadzór nad prawidłowym przebiegiem procesu kształcenia na studiach doktoranckich.

§ 11

1. Wydział Prawa i Administracji prowadzi **studia podyplomowe** w oparciu o efekty kształcenia i programy studiów uchwalone, zgodnie z wytycznymi uchwały Senatu, przez Radę Wydziału dla każdego studium podyplomowego.

2. Wydział podejmuje starania służące dostosowaniu oferty kształcenia słuchaczy studiów podyplomowych do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, przedkładając każdego roku programy tych studiów właściwej Radzie Programowej pod ocenę.

3. Wydział podejmuje działania mające na celu zapewnienie najwyższej jakości kształcenia na studiach podyplomowych.

4. Nad prawidłowym przebiegiem procesu kształcenia oraz jakością kształcenia na studiach podyplomowych czuwają właściwi kierownicy tych studiów.

§ 12

1. Dla stworzenia warunków doskonalących jakość kształcenia i udział **interesariuszy** (zewnętrznych i wewnętrznych) w określaniu, ocenie i współtworzeniu efektów kształcenia Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia analizuje i ocenia ich udział w procesie badania i oceny czynników mających wpływ na jakość kształcenia, w tym programy studiów, a także analizuje skuteczność działań naprawczych. W ocenie efektów kształcenia uwzględnia się również uwagi prezentowane przez innych przedstawicieli rynku pracy.

2. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie doskonalenia jakości kształcenia zapewniają dwie Rady Programowe ukonstytuowane, na zaproszenie Dziekana Wydziału na pierwszym swym posiedzeniu, dla oceny efektów kształcenia i programów studiów:

1) kierunków: „prawo”, „administracja”, „prawo europejskie”, studiów doktoranckich w dyscyplinach naukowych: „prawo”, „nauki o administracji” oraz studiów podyplomowych,

2) kierunku: „zarządzanie” oraz studiów podyplomowych.

3. Posiedzenia Rad Programowych zwołuje Dziekan Wydziału przynajmniej raz w roku akademickim.

4. Posiedzenia Rad Programowych są protokołowane.

5. Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie doskonalenia jakości i kultury kształcenia zapewniają: nauczyciele akademicy oraz przedstawiciele samorządu studentów, przedstawiciele samorządu doktorantów, przedstawiciele działających na Wydziale kół naukowych - na zasadach i w granicach określonych Prawem o szkol-

nictwie wyższym oraz aktami wewnętrznymi Uczelni i Wydziału, a także niniejszą uchwałą.

§ 13

1. Dziekan na wniosek kierowników studiów wyróżnia najlepszych **absolwentów** studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów jednolitych.
2. Dziekan i prodziekani ds. studiów podejmują działania mające na celu wykorzystanie opinii absolwentów dla doskonalenia oferty dydaktycznej prowadzonych studiów.
3. Za monitorowanie losów zawodowych absolwentów, zgodnie z odrębnymi przepisami, są odpowiedzialne: Biuro UAM ds. Jakości Kształcenia oraz Biuro Karier.
4. Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia współdziała z Biurem UAM ds. Jakości Kształcenia oraz Biurem Karier w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów Wydziału.

§ 14

1. Dziekan i właściwi Prodziekani są zobowiązani do zapewnienia **infrastruktury technicznej, w tym dydaktycznej i naukowej**, służącej sprawnej realizacji procesu dydaktycznego, uwzględniając potrzeby osób niepełnosprawnych.
2. Działania zapewniające infrastrukturę techniczną służącą realizacji celów, o których mowa w ust. 1, w szczególności obejmują:
 - 1) dostosowanie liczby sal, z uwzględnieniem liczby miejsc, do potrzeb prowadzenia zajęć dydaktycznych,
 - 2) zapewnienie wyposażenia sal dydaktycznych w sprzęt audiowizualny i komputerowy oraz oprogramowanie służące realizacji programu kształcenia, w tym kształcenia prowadzonego na odległość,
 - 3) zapewnienie dostępu do zalecanej literatury przedmiotu oraz źródeł informacji,
 - 4) zapewnienie środków wsparcia - administracyjnych, społecznych i socjalnych.
3. Dziekan i właściwi prodziekani wspierają organizacje naukowe studentów i doktorantów przez zapewnienie im zaplecza techniczno-organizacyjnego oraz, w miarę możliwości, na ich wniosek, środków wsparcia finansowego.
4. Uczestnikom studiów doktoranckich oraz słuchaczom studiów podyplomowych i kursów prawa obcego, działania odpowiadające charakterowi i specyfice studiów w zakresie określonym w ust. 2 pkt 1) – 3), zapewniają odpowiednio kierownicy tych studiów.
5. Uczestnicy procesu kształcenia: nauczyciele akademicki, studenci, doktoranci oraz słuchacze studiów podyplomowych i kursów prawa obcego mogą zgłaszać Dziekanowi lub właściwym prodziekanom uwagi, opinie i wnioski w zakresie stosowania postanowień § 14 niniejszej uchwały.

§ 15

1. W celu wspierania **rozwoju naukowego** kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Dziekan:

- 1) finansuje, w miarę posiadanych środków, udział nauczycieli akademickich w konferencjach krajowych i zagranicznych oraz publikacje ich opracowań naukowych, oraz
- 2) określa, w drodze zarządzenia, warunki konkursu na finansowanie projektów realizowanych przez zespoły badawcze kierowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego.

2. Dziekan i Prodziekan ds. nauki i współpracy z zagranicą podejmują działania zmierzające do:

- 1) zwiększenia mobilności pracowników naukowych, przez udział w stażach, szkoleniach, prowadzonych wykładach w instytucjach naukowych w kraju i zagranicą,
- 2) aktywizowania i stworzenia warunków w zakresie prowadzenia komparatystycznych badań naukowych z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi i kształcącymi (umiędzynarodowienie badań naukowych),
- 3) promowania i organizowania wykładów otwartych prowadzonych na Wydziale przez zaproszonych przedstawicieli nauki krajowych lub zagranicznych Uczelni i instytucji naukowych,
- 4) zwiększenia udziału przedstawicieli Uczelni zagranicznych w procesie dydaktycznym prowadzonych na Wydziale kierunków studiów,
- 5) podejmowanie działań zapewniających funkcjonowanie na Wydziale szkół prawa obcego.

3. Dla uwzględnienia potrzeb społeczno-gospodarczych regionu Wydział może przy ustalaniu realizowanych na Wydziale tematów badawczych (tzw. zamawiane badania naukowe) wziąć pod rozwagę propozycje Rad Programowych, o których mowa w § 12 ust. 2 niniejszej uchwały. Propozycje Rad Programowych w tym zakresie Dziekan lub Prodziekan ds. kształcenia przekazuje Prodziekanowi ds. nauki i współpracy z zagranicą.

4. W celu wspierania rozwoju naukowego nauczycieli akademickich i doktorantów Wydziału tworzy się Zespół ds. Grantów, skład którego tworzą:

- 1) Prodziekan ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą,
- 2) trzech pracowników administracyjnych Wydziału.

5. Do zakresu działania Wydziałowego Zespołu ds. Grantów należy:

- 1) przekazywanie wiedzy na temat potencjalnych możliwości finansowania działalności naukowej,
- 2) wsparcie administracyjne dla osób przygotowujących wnioski o grant,
- 3) pomoc w przygotowywaniu wniosku grantowego,
- 4) obsługa przyznanego już grantu, łącznie z możliwością uczestniczenia w nim osoby zapewniającej jego obsługę kancelaryjną, administracyjną.

6. Warunki i tryb zbierania danych o działalności naukowej nauczycieli akademickich Wydziału określa Dziekan.

7. Dziekan może, w miarę posiadania środków finansowych, przyznać nauczycielom akademickim nagrody finansowe za działalność naukową, mając na uwadze liczbę punktów uzyskanych za publikacje.

8. Kadra naukowo - dydaktyczna jest nadto zobowiązana do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji zarówno w zakresie:

- 1) aktualności wiedzy potrzebnej do osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia,
- 2) nowoczesnych metod i technik przekazywania wiedzy.

9. Dziekan może, w miarę posiadania środków finansowych, przyznać najlepszym nauczycielom akademickim nagrody finansowe za działalność dydaktyczną, uwzględniając łącznie: oceny hospitacji, wyniki okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz anonimowej ankietyzacji dokonywanej przez studentów (doktorantów), a także o wyniki badań ewaluacyjnych. Dziekan bierze też pod uwagę opinię Samorządu Studentów i Doktorantów

§ 16

1. Rozstrzygnięcie w sprawach indywidualnych studentów leży w gestii właściwych prodziekanów, w odniesieniu do uczestników studiów doktoranckich oraz słuchaczy studiów podyplomowych - w gestii kierowników tych studiów.

2. Podstawową obsługę **administracyjną** toku studiów zapewniają sekretariaty kierunków studiów. Obsługa poszczególnych kierunków i lat studiów, z uwzględnieniem poziomu i formy studiów, jest sprawowana przez wyznaczonych pracowników sekretariatów. Obsługę administracyjną w zakresie wymagającym stosowania systemu USOS zapewnia wyznaczony przez Dziekana wydziałowy koordynator ds. Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów. Obsługę administracyjną studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów prawa obcego zapewniają wyznaczeni pracownicy sekretariatów tych studiów.

3. Informacja o zakresach obowiązków pracowników oraz o godzinach otwarcia sekretariatów dla studentów, uczestników studiów doktoranckich, słuchaczy studiów podyplomowych, kursów prawa obcego jest transparentna i aktualna.

4. Obsługę administracyjną toku studiów w zakresie kontaktów z pracownikami wykonują pracownicy sekretariatów Katedr/ Zakładów/Pracowni.

5. Jakość obsługi administracyjnej toku studiów jest poddawana corocznie okresowej ocenie w drodze anonimowych ankiet studenckich i doktoranckich. Wzór ankiety stanowi załącznik do zarządzenia Dziekana.

§ 17

1. Studenci, uczestnicy studiów doktoranckich, słuchacze studiów podyplomowych, kursów prawa obcego oraz pracownicy Wydziału mają pełny **dostęp do aktualnych informacji** dotyczących procesu kształcenia i informacji z nim związanych za pośrednictwem strony internetowej Wydziału, tablic informacyjnych, a studenci wszystkich kierunków, poziomów i formy studiów mają ponadto dostęp elektroniczny do uzyskanych ocen z przedmiotów zakończonych zaliczeniem i/lub egzaminem, z zachowaniem ochrony danych osobowych studentów.

2. Kadra naukowo-dydaktyczna oraz uczestnicy studiów doktoranckich mają pełny dostęp do informacji w zakresie organizowanych przez Wydział lub przy jego współudziale konferencji naukowych, oraz proponowanych grantów badawczych.

3. W celu doskonalenia systemu informacyjnego Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia analizuje, ocenia i podejmuje działania służące doskonaleniu tego systemu poprzez gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie informacji w zapewnieniu jakości kształcenia, bada publiczny dostęp do aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektów kształcenia, organizacji i procedury toku studiów, analizuje i ocenia mechanizmy Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia dla zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych,

§ 18

1. Działanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na szczeblu Wydziału zapewnia Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK), której z urzędu przewodniczy prodziekan ds. kształcenia.

2. Nadzór nad funkcjonowaniem Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia sprawuje Dziekan Wydziału, który z urzędu wchodzi w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

3. Do zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy w szczególności:

- 1) wdrażanie opracowanych przez Radę Jakości Kształcenia (RJK) procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów,
- 2) opiniowanie projektów programów kształcenia, z uwzględnieniem ich zgodności z misją uczelni i strategią wydziału, efektami kształcenia obszaru nauk społecznych, zgodności przyjętych efektów kształcenia w modułach z efektami kształcenia przyjętymi dla prowadzonych kierunków studiów, oraz prawidłowości doboru metod kształcenia i oceniania do założonych efektów kształcenia, prawidłowości przypisania modułom kształcenia punktów ECTS,
- 3) analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia, w tym badań ewaluacyjnych z przeprowadzonych egzaminów i innych form weryfikowania efektów kształcenia osiąganym przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz oceny dokonywanej przez studentów i pracowników,
- 4) opracowanie systemu hospitacji zajęć dydaktycznych,
- 5) przedstawianie dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na wydziale i monitorowanie tych działań,
- 6) przedstawianie Radzie Wydziału corocznych sprawozdań z efektów działania Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

4. Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia tworzą:

- 1) Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (ZZJK),
- 2) Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (ZOJK).

5. Skład Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia tworzą: prodziekan ds. kształcenia jako przewodniczący, po dwóch nauczycieli akademickich z każdego minimum kadrowego prowadzonego na Wydziale kierunku studiów, oraz przedstawiciel studentów wskazany przez samorząd studentów, przedstawiciel doktorantów wskazany przez samorząd doktorantów, pracownik administracyjny jako sekretarz.

6. Do zadań Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w szczególności należy:

- 1) proponowanie rozwiązań służących doskonaleniu zasad rekrutacji na studia pierwszego, drugiego stopnia i studiów jednolitych oraz studiów doktoranckich,
- 2) analiza zapewnienia właściwych warunków realizacji zajęć dydaktycznych przy układaniu planów (liczebność grup, dzienny godzinowy wymiar zajęć, przerwy w harmonogramie zajęć, harmonogram sesji egzaminacyjnych itp.),
- 3) wspieranie Rad Programowych w tworzeniu i doskonaleniu programów kształcenia, poprzez analizę i ocenę udziału członków Rad (interesariuszy zewnętrznych) w procesie badania i oceny czynników mających wpływ na jakość kształcenia prowadzonych na Wydziale studiów (kierunków, studiów podyplomowych), a także analizę skuteczności działań naprawczych,
- 4) monitorowanie prawidłowego stosowania punktacji ECTS,
- 5) opracowanie metod poprawy mobilności studentów i doktorantów,
- 6) opracowanie metod podnoszenia jakości kadry dydaktycznej oraz metod doskonalenia systemu nagradzania nauczycieli akademickich, doktorantów i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym,
- 7) opracowanie metod doskonalenia jakości obsługi procesu dydaktycznego przez pracowników administracji,
- 8) opis i procedura uznawalności kształcenia pozaformalnego i nieformalnego,
- 9) coroczne publikowanie działań, w tym planowanych, służących doskonaleniu jakości kształcenia oraz sporządzanie raportu z ich realizacji.

7. Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia pracuje w trybie ciągłym. Przewodniczący zwołuje posiedzenia nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

8. Posiedzenia Zespołu są protokołowane.

9. W skład Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia wchodzi czterech nauczycieli akademickich, w tym przewodniczący Zespołu,

- 1) trzech nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale, w tym jeden adiunkt, nie sprawujących funkcji dziekańskich, oraz
- 2) przedstawiciel studentów wskazany przez samorząd studentów,
- 3) przedstawiciel doktorantów wskazany przez samorząd doktorantów,
- 4) inne osoby wskazane przez Dziekana Wydziału.

10. Do zadań Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia w szczególności należy:

- 1) monitoring wprowadzania rekomendacji ZOJK na Wydziale,
- 2) analiza zgodności kierunku i poziomu studiów z misją Uczelni i strategią Wydziału,

- 3) analiza zgodności opisanych w programach kształcenia zakładanych efektów kształcenia z efektami kształcenia dla obszaru nauk społecznych,
- 4) analiza metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji kształcenia osiągniętych przez studentów,
- 5) analiza dostosowania efektów kształcenia osiągniętych w toku realizacji studiów do potrzeb wynikających z wniosków przedkładanych przez Rady Programowe,
- 6) analiza i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia, w szczególności badań ewaluacyjnych (wyników przeprowadzonych egzaminów, zaliczeń i innych form weryfikowania efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych),
- 7) analiza i sporządzanie wyników oceny jakości prac dyplomowych,
- 8) opis i procedura oraz koordynowanie ankietyzacji anonimowej studenckiej i doktoranckiej oceny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, w tym zatrudnionych na podstawie cywilno-prawnych umów,
- 9) ocena warunków socjalnych studentów i doktorantów, w tym możliwości uzyskiwania stypendiów oraz dostępu do domów studenckich,
- 10) coroczne przedstawianie Dziekanowi, Radzie Wydziału oraz Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia rezultatów oceny jakości kształcenia na Wydziale i przedstawianie propozycji planu naprawczego jakości kształcenia,
- 11) publikowanie corocznych rezultatów oceny jakości kształcenia na stronie domowej Wydziału.

11. Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia pracuje w trybie ciągłym. Przewodniczący zwołuje posiedzenia nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

12. Posiedzenia Zespołu są protokołowane.

13. Dziekan i właściwi Prodziekani zapewniają zaplecze techniczno-organizacyjne niezbędne do realizacji zadań projakościowych podejmowanych na Wydziale.

§ 19

Traci moc uchwała nr 310/2008-2009 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w składzie przewidzianym dla rozstrzygania spraw wskazanych w ustawach i innych aktach normatywnych oraz w statucie UAM z dnia 22 września 2009 roku w sprawie wdrożenia systemu wewnętrznej kontroli jakości nauczania.

§ 20

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**Dziekan
Wydziału Prawa i Administracji**

prof. dr hab. Roman Budzinowski